

”...Når man i mange år ikke har rakt hånden op i timen ,er det som om, at forbindelsen mellem arm og hjerne er forsvundet...”(Pige 9.kl)

Perspektiver på ungdomsliv, trivsel, livet i det virtuelle rum, sprog og voksenforventninger i en i tid hvor det er vigtigere ikke at virke dum end at virke klog!

Nyborg 27-1 2023

De fleste tal
stammer disse
to
undersøgelser
af elever i hhv.
3-6.kl og 7-9.kl

Der sker hele tiden noget Det gør der bare ...

En undersøgelse med fokus på Generation Alpha
fritid, forældre og fællesskab

Center for ungdomsstudier

Jagten på frirum

perspektiver på unge,
hverdagsliv og fællesskaber

Ungdomsstudierne

Når jeg ikke er i Nyborg....

Hvor stor er “Harder-effekten”?

I 2011 var der 60.000 piger under 18 år som var medlemmer af en fodboldklub – hvad var antallet i 2021?

Medlemstal 2006-2021

ÅR	Antallet af spillere i alderen 0-18 år
2006	44489
2010	56258
2011	60089
2015	47046
2021	47645

DE ÆNDREDE RAMMEVILKÅR

5. klasse i 1990'erne – og i 2020erne.....

9.KI | 1990erne og | 2020erne...

Hvem
havde/har?
????

Drukket mest?

Røget mest?

Scoret højest i mistrivsel?

Været mest kriminelle?

Haft flest seksuelle partnere?

Og hvem fik/får den højeste gennemførselsprocent på en videregående uddannelse?

De unge er IKKE som de altid har været, men det er de voksne til gengæld – eller....?

- De unge ryger og drikker mindre, har mindre sex, skammer sig mere, trives dårligere og er mere pligtopfyldende end tidligere generationer.....

Store begivenheder påvirker ungdomsgenerationer, men...

Murens fald, 11/9 og
Finanskrisen har sat
aftryk – og det kommer
Corona nok også til –
eller.....

De er vokset op med med.....

Og med...

Og nu også
ham her.....

En begivenhed der har ændret verden for "altid"....

Jeg voksede op på gaden....

De store drenge introducerede mig til nye aktiviteter – og hvordan man blev en del af dem.....

Tiltideværelse...

Tiltideværelse i praksis

T

- Flere venner i hele verden, men færre flokke på tværs af køn og alder, som man kan modellere efter
- Mere alenehed og markant mere ufrivillig ensomhed
- Mere kommunikation, men mindre samvær
- Flere 'triple A-produkter' (spil, underholdning, porno m.v.) og mindre 'bevægelse'

Every
moment is a
INSTA-
moment –
eller er det?

Når man i gamle dage skulle sende nudes....

NUDES
NUDES
NUDES

Tal vedr. deling af billeder (Ungeprofilundersøgelsen 2021)

	7.kl	8.kl	9.kl
Har delt et seksuelt billede/video af sig selv indenfor det seneste år	4,5	9,5	14,0
Har delt seksuelt billede/video af andre indenfor det seneste år uden samtykke	1,5	2,7	3,2
Har oplevet at andre har delt et seksuelt billede/video af dem uden samtykke	3,7	5,7	5,8
Har modtaget et seksuelt billede/video af andre uden personens samtykke indenfor det seneste år	8,9	12,0	11,0

A black and white photograph of a child jumping rope on a city street. The child is in the center, wearing overalls and a striped shirt. To the left, another child stands watching. To the right, a woman in a patterned skirt holds one end of the rope. The background shows a street with buildings and parked cars.

Legemestrene og
kulturbærerne er
forsvundet...

A 3D animated scene showing five identical cartoon boys with bowl cuts and red shirts sitting in a bus. They are looking out the windows with various expressions of surprise and concern. The bus has a cartoon chicken on the side. A black text box is overlaid at the bottom.

Man vokser op med venner, der er lige så "dumme"/kloge som en selv!

Eller med nogle af disse
orakler 😊

UNGDOMSLIVET LEVES I ET KRYDSFELT AF MEGATRENDS

En voksende andel af unge har det ikke godt! (Tal er fra "Den nationale sundhedsprofil 2021")

Aldersgruppen 16-24 år	Piger/Kvinder	Drenge/Mænd
Andel med dårligt mentalt helbred		
2010	15,8 pct.	8,3 pct
2021	34,4 pct.(118%)	21,2 pct (167%)
Andel der scorer højt på stress		
2010	21,3 pct.	11,3 pct.
2021	53,3 pct.(150%)	31,2 pct.(176%)

Hvordan har du det for tiden?(Pct.)

(Ungeprofilundersøgelsen 2022)

	Jeg har det rigtig godt	Jeg har det godt	Jeg har det ikke godt	Jeg har det slet ikke godt
I skolen	31	59	8	2
Derhjemme	58	36	5	1
Sammen med venner/fritiden	62	34	3	1

**ER DE
EGOISTER?**

Hyper-individualiseret barndom

De er blevet formet i en tid med individualisering og tilpasning, hvor Netflix ved præcis, hvad de vil se som det næste!

$$\text{Page Rank} = (1 - \delta) + \delta \times \sum_{i=1}^n \frac{\text{PR}^i}{C^i}$$

Where

- δ damping factor, given as 0.85
- n total number of inbound links
- PR^n page rank of inbound page n
- C^n number of outbound links from page n

Algoritmen for Pagerank

Alt skal være perfekt.....

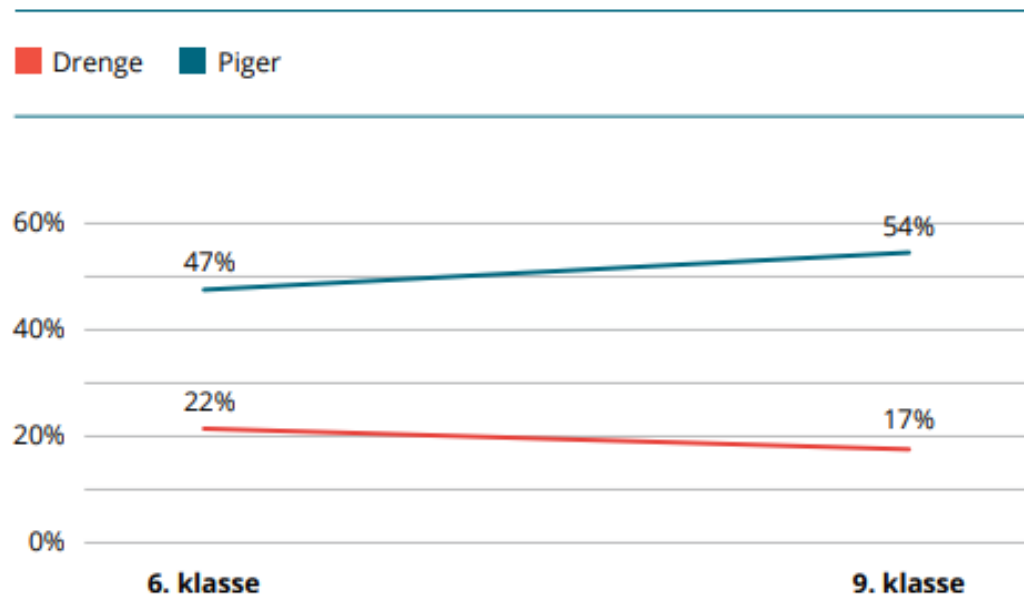
”....Du skal have den perfekte krop, gå i det perfekte tøj, have nogle gode karakterer og alt skal være perfekt derhjemme. Men det er ikke alle der kan det. Og det er en stor ting som fylder bare generelt fordi, du kan ikke være perfekt. 10 er fint, 12 er perfekt, men får vi 7 eller 4, så bliver vi kede af det....”(Caroline, 16 år)

No likes – så
må der
gribes til
handling...

(Børns Vilkår 2020).

Figur 23. Andelen af skoleelever fordelt på køn og klasse, der har prøvet at fjerne et billede på sociale medier, fordi de ikke syntes, at det fik nok likes, hjerter eller kommentarer

”Der er ingen bånd der binder mig, eller måske er de bare usynlige....????”

Hvad har størst betydning i forhold til at man kommer til at spille på højeste niveau?

Vores "rygsæk" kan have
forskellig størrelse.....

Præstationsmotivation:

Vi præsterer viden – det giver gode karakterer

Fejl trækker ned....så vi tager ingen chancer....

Fokus på karakterer og placering i elev/studerende-hierakiet....

Konkurrence

Fokus på at gøre det godt snarere end at lære nyt, på at bestå snarere end at forstå og en stor villighed til lære noget med der opleves som "meningsløst" fordi det tjener et højere formål.....

Videns- og mestringsmotivation:

- Det skaber karakter
- Fejl er erfaringer som vi tager med videre...
- Retningen er det vigtige.....
- Kan I noget ind i den kontekst....?

Nysgerrighed

Videnbegær
Funktionalitet og
manuel intelligens.....

Optagethed af
"omverdenen" – af at
række udover sig
selv...og gøre en
konkret forskel....

Fra et jævnt og muntert
virksomt liv på jord til.....

HVEM PRESSER JER?

- Det gør ”samfundet”
- Det gør vi selv!
- Og forældrene , men det pres er som oftest uudtalt!

Alle forventer noget – spørgsmålet er bare hvad?

Victoria: Det er også bare sådan, at alle forventer jo noget af én. Altså alle forventer noget. Det er bare sådan. Det er jo ikke altid, at man lige ved hvad det er de forventer.....

Hvad tror du, at folk sådan forventer af dig?

Victoria: Det ved jeg ikke.

Er det dine forældre, du tænker, der forventer noget?

Victoria: Jeg tænker, at det er dem alle sammen. Alle forventer jo noget af én. Man ved bare ikke altid lige, hvad det så er de forventer.... (pige, 4.kl)

”Hvis bedre er muligt, er godt nok ikke godt nok”
– om små ord med stor betydning

Du kan altid:

- bruge en time mere på din stil....
- være en bedre ven/veninde/kæreste osv....
- være mere original, social, målrettet osv...
- være mere engageret, klimabevidst....

Eller udtrykt lidt anderledes: **Tidligere var det problematisk hvis man gjorde noget forkert. Det er det stadig, men det er også problematisk hvis man ikke gør ”nok”**

De har det anderledes svært.....

- “Vi orienterer os mere mod idealer end regler i dag. Regler kan man overholde, men det kan du ikke med idealer, derfor er du aldrig god nok. Og det er det ord, der går igen. Man har ikke gjort nok. Hvornår er man en god nok datter, elev, kæreste, elsker? Hvornår er jeg smuk nok, glad nok, sund nok?” (Christian Hjortkjær)

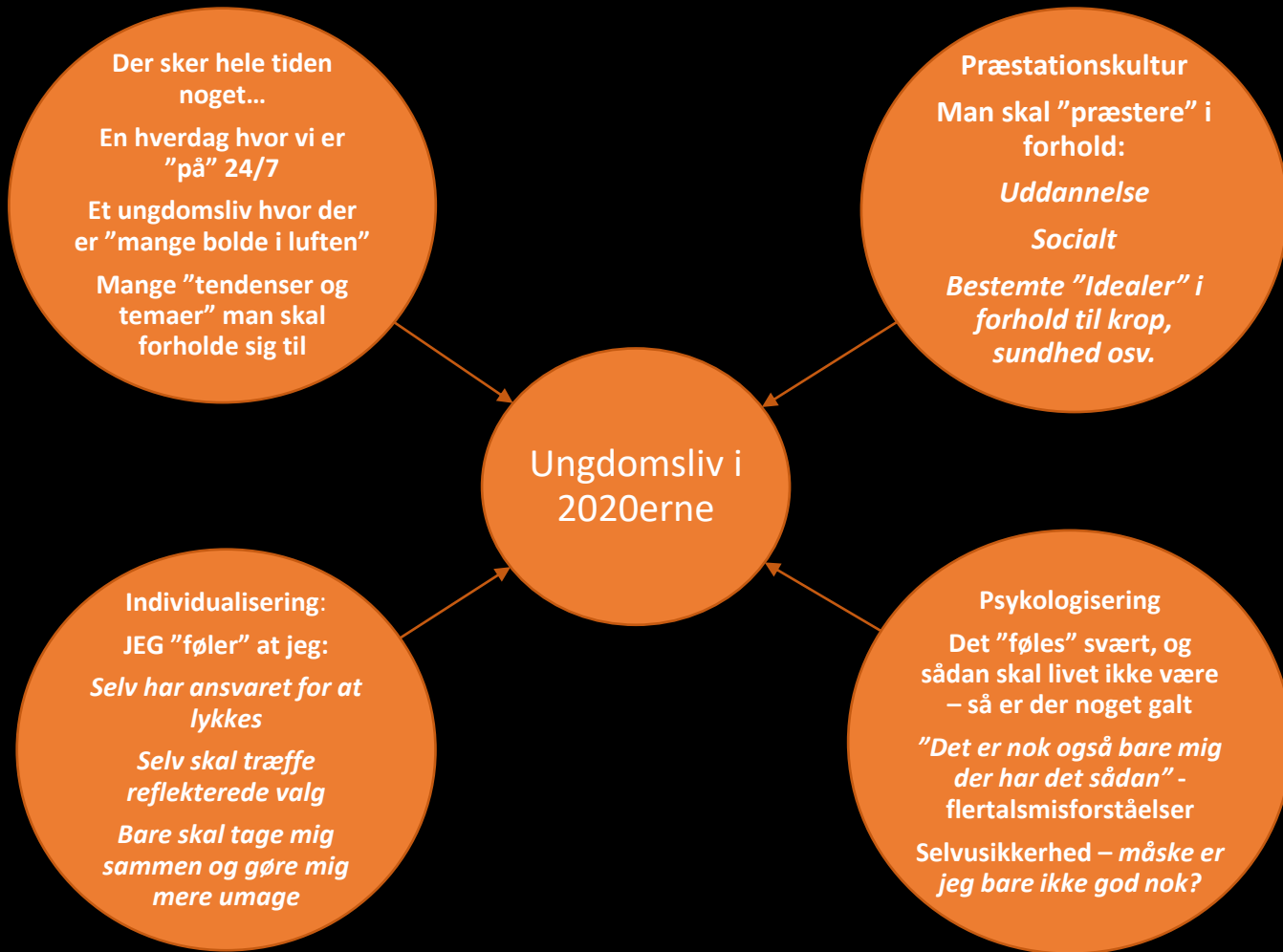

”Det største krav til mig fra alle er, at jeg kan tage ansvar”(Pige 1.g.)

Om behovet for
fællesskabs-
indlejret
robusthed, hvor
man lærer at
række hånden
op – også når
man ikke har styr
på tingene!

- ”Det, som karakteriserer et robust fællesskab, er for det første, at der er trygt at være. En anden ting, der betyder meget, er, at det er okay at tiltale det, som er bekymrende og svært, uden at man risikerer at få hovedet hugget af...” ((Poul Lundgaard Bak, overlæge i Komitéen for Sundhedsoplysning og forsker i robusthed på Institut for Folkesundhed ved Aarhus Universitet)

Nedslag 2:

De relationelle
færdigheder.....

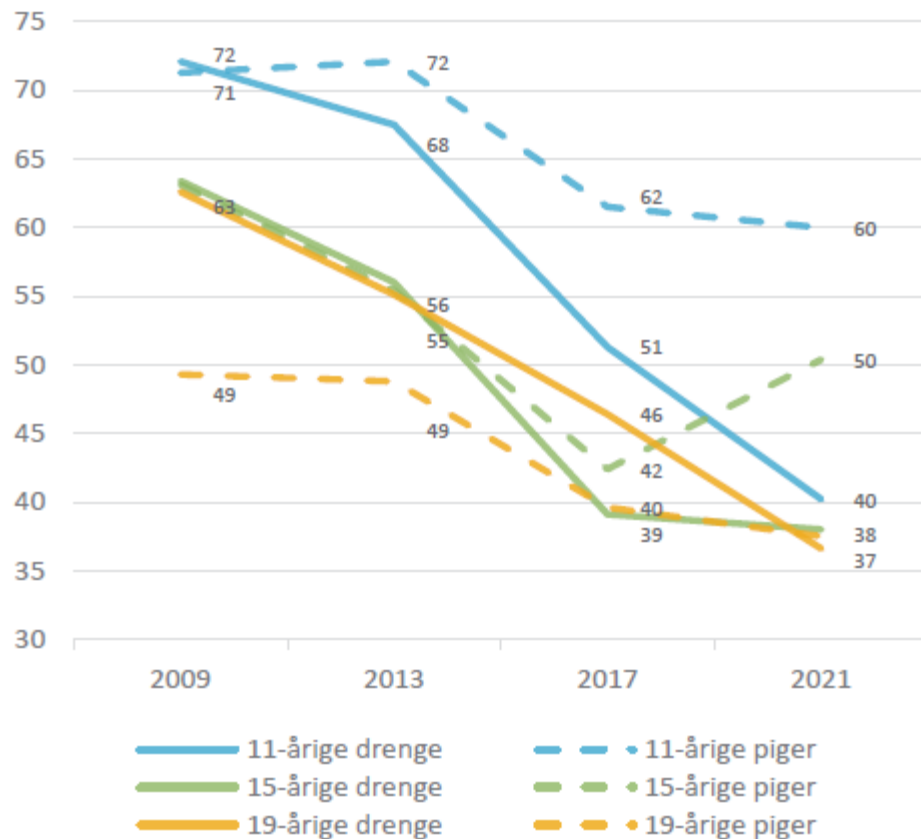
De er måske den mest socialt isolerede generation til dato.

- Utallige rapporter har vist, at sociale medier faktisk får folk til at føle sig mindre forbundet, hvilket resulterer i en større følelse af isolation og reduceret livtilfredshed.

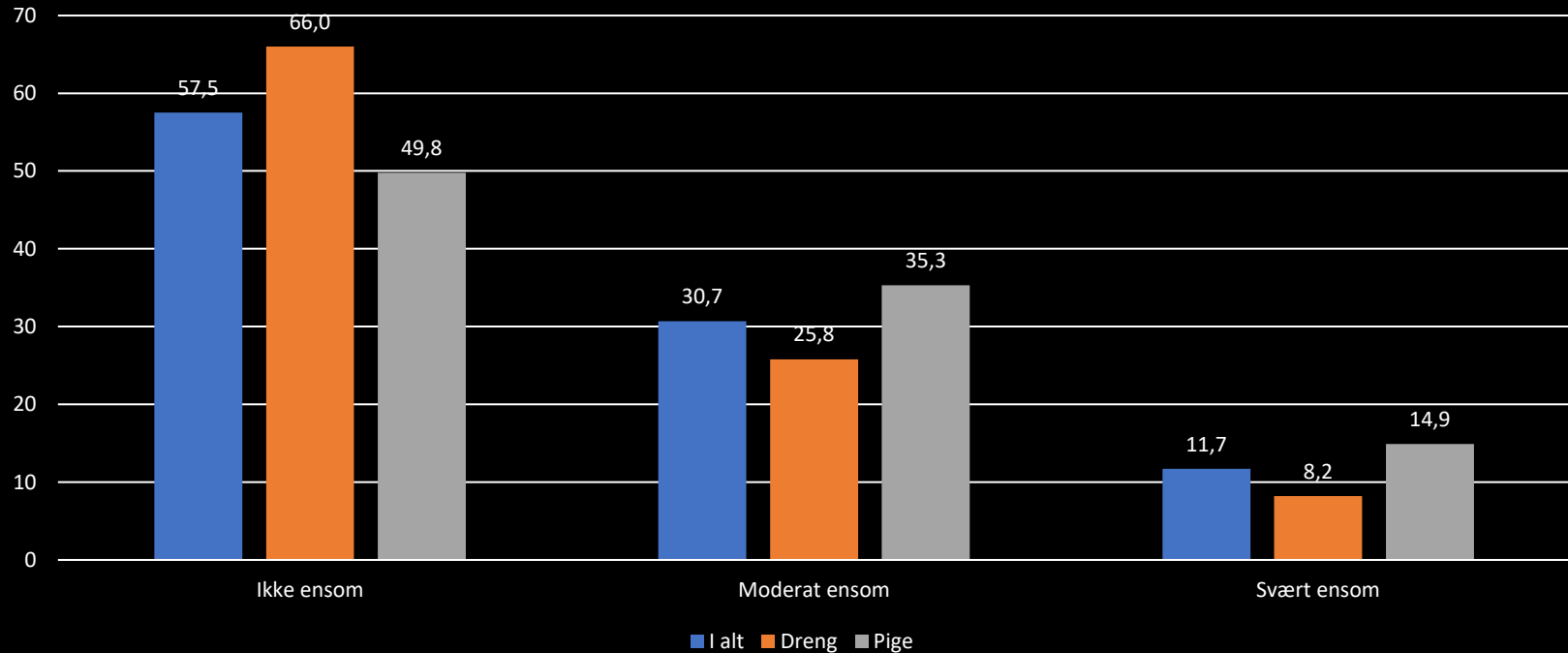

Mere kommunikation,
men mindre samvær
– og derfor bør vi
være mere ambitiøse
på det analoge
fællesskabs vegne

FIG. 5.5.2: Udviklingen i andelen af 11-19-årige piger og drenge, der er fysisk sammen med venner flere gange om ugen 2009-2021. Procent

Relationer er en udfordring for en voksende gruppe – specielt i overgangen mellem 3 og 4.kl.... (Ufrivillig ensomhed i 3-6.kl)

Markant mere ufrivillig ensomhed (VIVE 2022)

	2009	2013	2017	2021
15-årige	5 pct.	6 pct.	9 pct.	11 pct.
19-årige	7 pct	9 pct.	12 pct.	15 pct.

Ensomhed i 2020

- Andel der angiver de er ensomme i 9.kl: 17,4
 - Piger: 19,2
 - Drengene: 15,0

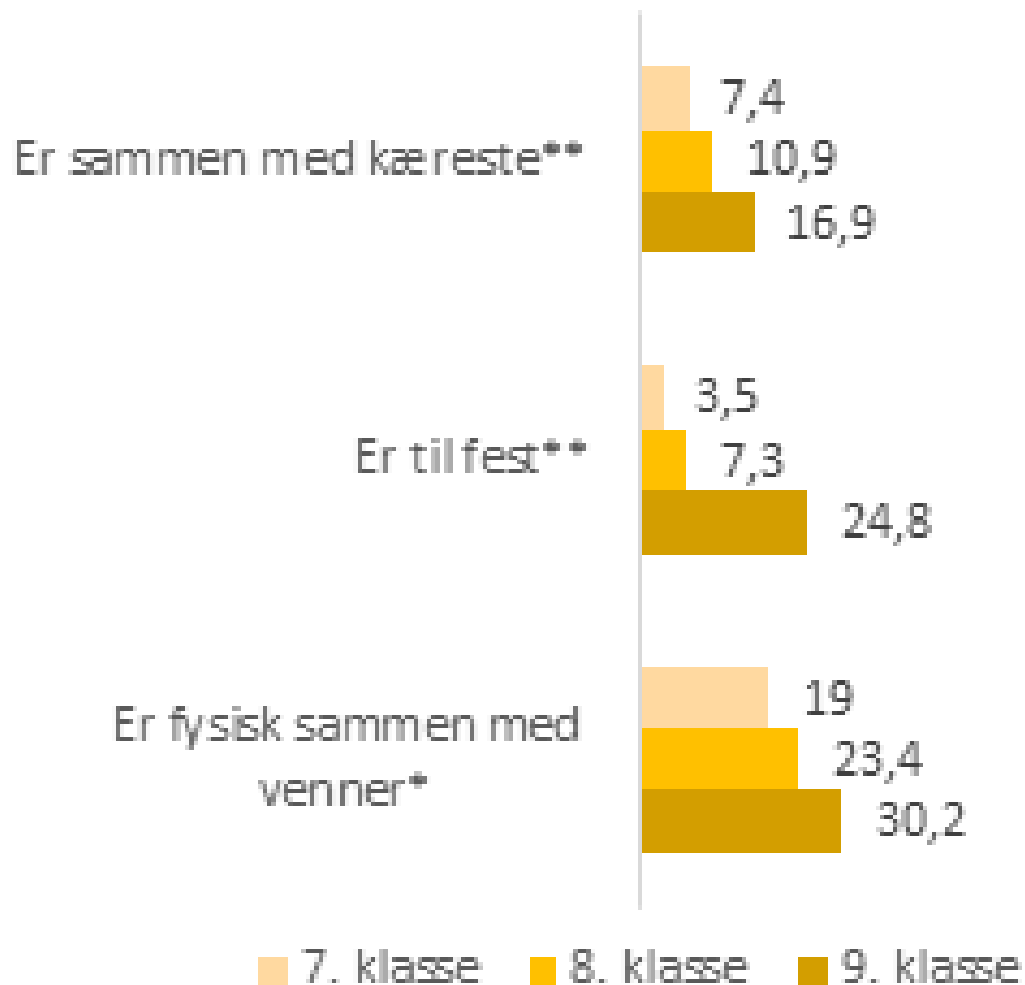
(UCLA Loneliness Scale):

- 1) Hvor ofte savner du nogen at være sammen med?
- 2) Hvor ofte føler du dig udenfor?
- 3) Hvor ofte savner du nogen at være tæt knyttet til?

Er du med i fællesskabet i klassen?(Pct.)

	Ja, altid	Ja, for det meste...	En gang imellem	Sjældent eller aldrig
Er du med i fællesskabet i klassen	39	46	15	3

Der sker noget i forbindelse med overgangen til 9.kl.....

Hvad
giver
social
status i
en
klasse?

At man er engageret i det sociale	79,4
At man er hjælpsom	52,5
At man er fagligt dygtig	47,5
At man går til mange fester	41,4
At man er målrettet	40,0
At man er engageret i timerne	39,3
At man har nogle bestemte interesser	31,1
At man er kreativ	14,6
At man er dygtig til idræt	8,8
Andet	5,8

Du skal mase dig
ind i
fællesskabet.....

Vi skal være mere
ambitiøse på det
analoge fællesskabs
vegne!

Ekstrovert

Introvert

Livet leves på de ekstrovertes præmisser.....

Nedslag 3:
“De forstår bare
ikke 2022
sådan basically!”

Mor! er du helt væk?

Og som i perioder pinlige...

*Er der noget tidspunkt, hvor I tænker,
at jeres forældre er pinlige?*

Alle: Ja.

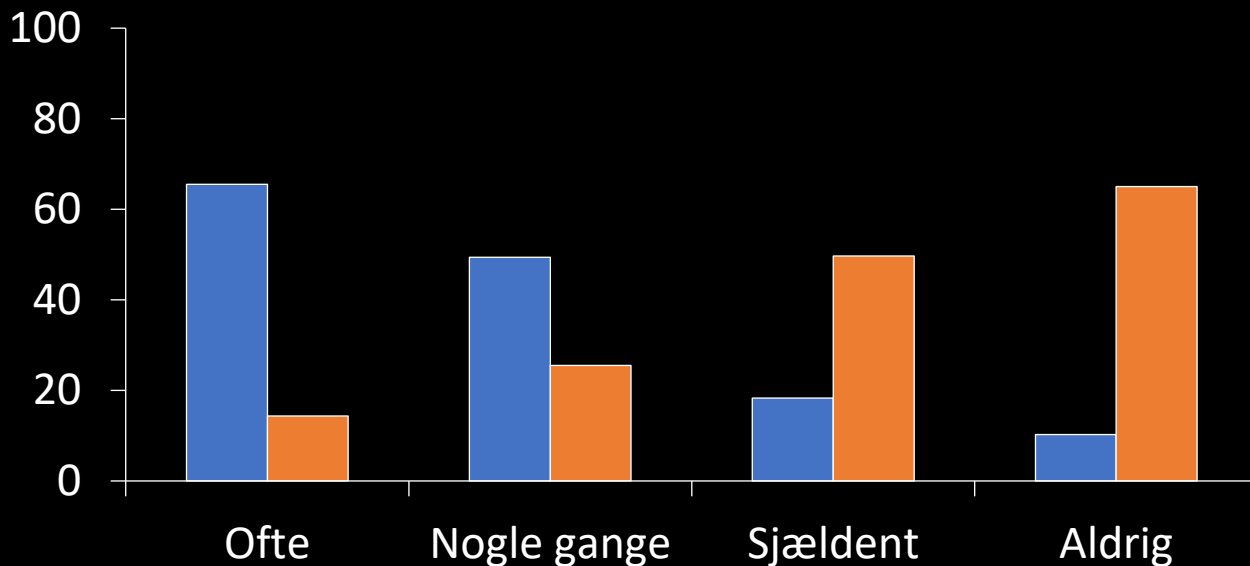
Hvornår kan det være?

*Luna: F.eks. min mor, når vi er ude og
køre en tur, og hun ser nogen, der
cykler, og de ikke cykler ordentligt, så
stopper hun og ruller vinduet ned og
snakker med dem. Eller når hun
danser....*

“Voksne” er – som følge af den ændrede relationsgrammatik - ofte passive tilskuere!

Hvor ofte snakker I sammen om emner knyttet til det virtuelle rum/SoMe?

*Hvor ofte snakker du med dine forældre om, hvad du laver på nettet? Krydset med
Oplever du, at dine forældre godt vil snakke med dig om, hvad du laver på nettet?*

Brandslukning fremfor forebyggelse?

Snakker I nogensinde med jeres forældre om sociale medier?

Stinus: Det er kun, hvis der er et eller andet ... F.eks. var der er en mand, som skød hovedet af sig selv. Så snakkede min mor om, at "Hvis du ser den her, så skal du scrolle væk." Det er kun, hvis hun har set et eller andet på Facebook om noget, man skal holde sig fra.

Snakker I ellers om, hvad du kigger på?

Stinus: Nej.

Snakker I løbende om digital dannelse med jeres børn?

Mor til pige i 4. klasse: Nok ikke så meget, som jeg burde. Når der lige har kørt nogle sager, og det lige har været oppe, og man får læst om det, så bliver man jo så skide forskrækket. Så tænker man: "Jeg skal jo også blive bedre til at holde øje med, hvad mine børn laver." Og så får de en ordentlig lektion, og det bliver meget alvorligt, og jeg snakker meget, og der kommer mange ord, og så tror jeg også, at de lukker lidt af, ik? Sådan er det vel.

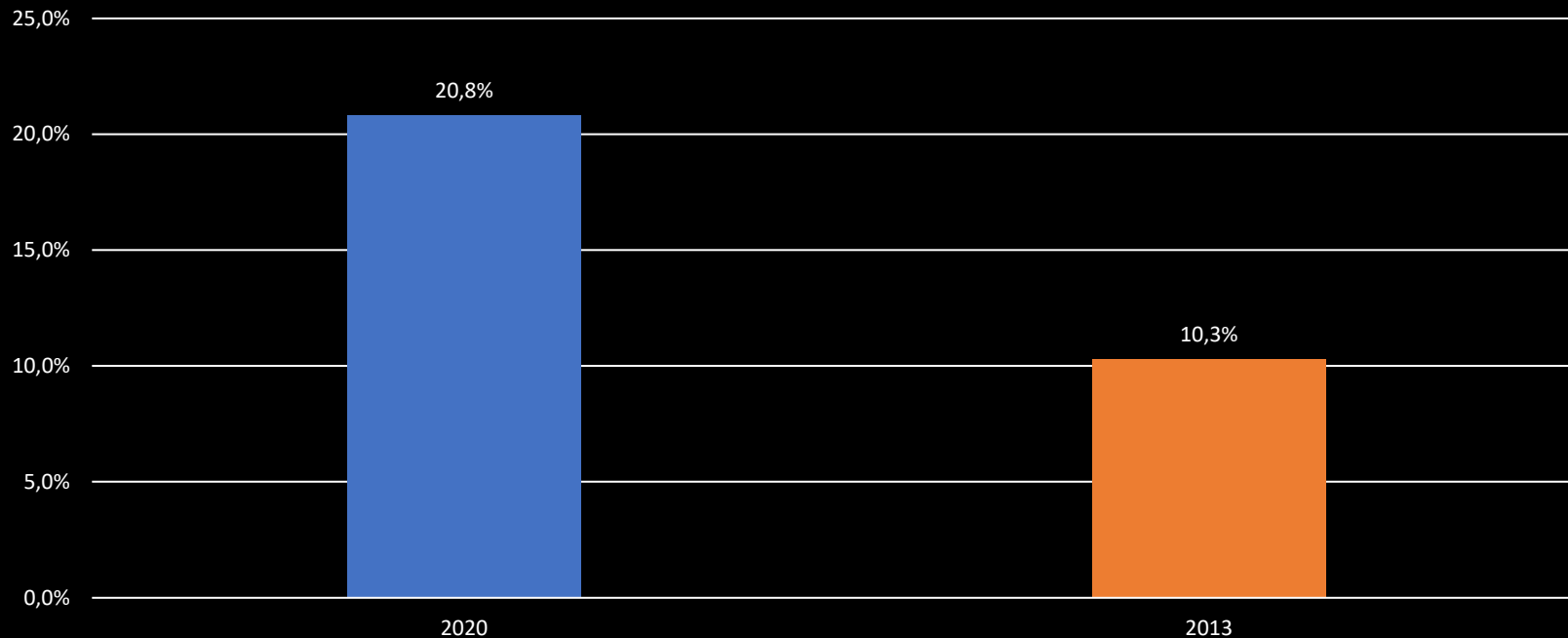

Forældre har stor
tillid til deres
EGNE børn...

- *”Så glemmer jeg at spørge ind til alt det andet.... Fordi man helt grundlæggende tror på, at den opdragelse, man giver, holder vand, og at hun da ikke kan finde på at foretage sig noget ufornuftigt.”
(Mor til pige i 4. klasse)*

MEN vi ser en positiv udvikling

Snakker du med dine forældre, hvad du laver på nettet? (Andel børn, der svarer ofte)

Hvad trender på TikTok? – spørgsmål man potentielt kunne stille elever....

- Hvad går spillet ud på?
- Hvad sker der, hvis du nu forlader spillet?
- Hvad trender på TikTok lige nu?
- Hvor lang tid varer det, du laver?
- Hvad gør det spændende?

Og husk:

- Det er aldrig for sent at gå i gang med at spørge!

Sådan er der mange der opfatter samtalen med voksne....

8 ud af 10 har nemt ved at snakke med forældre - men hvad snakker man om?

Piger og drenge anvender forældre lidt forskelligt!

	Dreng	Pige
Hvordan vi har det	24,5	63,9
Skolen	27,3	48,9
Musik	21,6	15,4
Fremtiden	26,2	34,6
Drømme	24,7	33,4
Politik	15,4	6,1
Udseende	24,6	45,5
Fritid	48,8	35,0
Fester	64,0	69,7
Kærester	26,6	66,3
Stress	13,6	42,4

Jeg tager jer
lige ned af et
helt andet
spor.....men
der er en ide
med det....

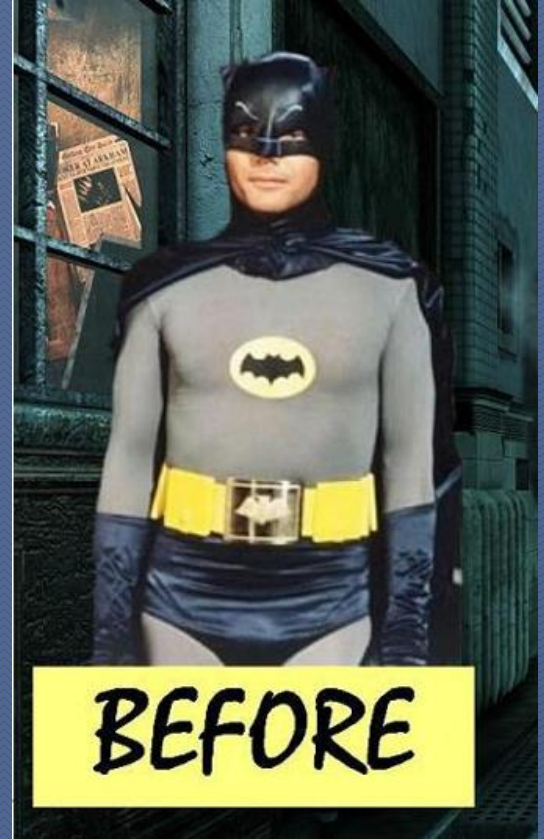
Jeg voksede op
med dem her...

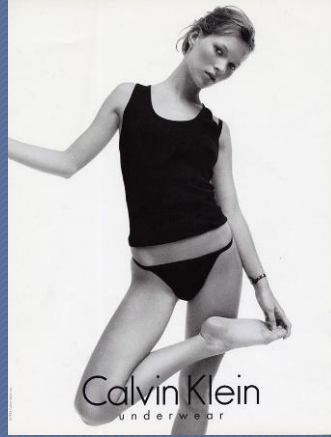
I 2020erne
vokser man
op med dem
her...

Fra Batman til
"BuffMan".....

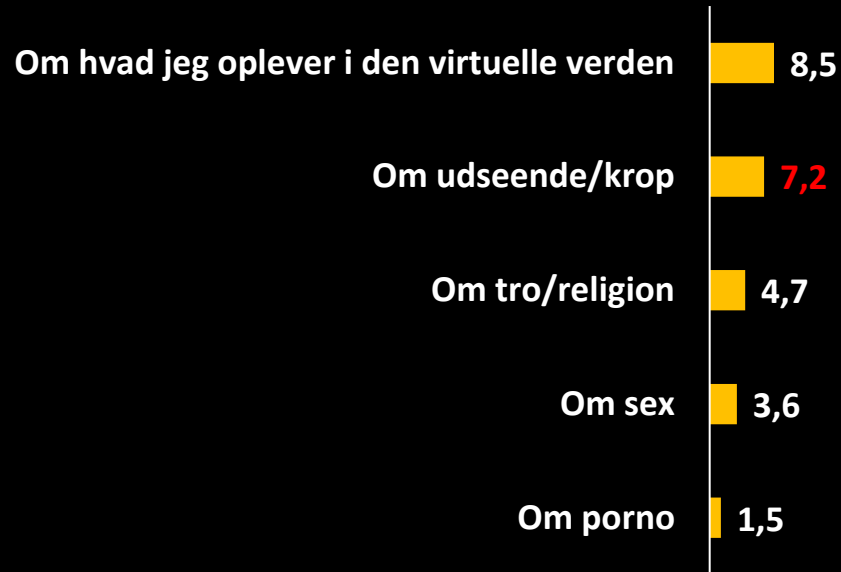
Times are changing!

Less wear – more body....

Og hvad snakker man ikke om..?

De er vant til at google - og vil helst ikke gøre deres forældre bekymrede.....

Den måske vigtigste arena i alle hjem!
– som har stor betydning for hvordan
man klarer sig på andre arenaer.....

- Sammenhæng ml. dem,
der snakker med
forældre og dem, og
dem der snakker med
”sekundære voksne” –
lærere,
klubmedarbejdere m.v.

Når man ringede til
kæresten fik man fat i...

Har du ”sekundære” voksne i dit liv...?

	2015	2020
Ja, og jeg bruger dem	49,0	33,6
Ja, men jeg bruger dem ikke	22,3	32,2
Nej, og jeg savner det ikke	24,8	29,8
Nej, men jeg kunne godt tænke mig at have voksne at snakke med	3,9	5,3

De sekundære voksne rekrutteres ofte i familien, hvilket er uproblematisk for de fleste...

Hvilke voksne?	Pct.
Bedsteforældre	41,9
Andre familiemedlemmer	37,3
Ældre søskende	35,2
Lærere	26,6
Venners forældre	17,4
Trænere/undervisere/ledere	15,3
Klubpædagoger	6,3
Anonyme rådgivningstjenester	3,6
Andre	12,9

Influencers før og nu...

Hvilke egenskaber efterspørges hos "voksne influencere"?

- Nysgerrige voksne – som stiller spørgsmål i bevidstheden om at unge godt kan sige nej!
- Fagligt dygtige voksne som man kan lære noget af!
- Voksne som de har historie med....og specielt for drenge/mænd gør det sig gældende at samtalen er knyttet til konkrete aktiviteter!
- Voksne der udfordrer og giver ansvar – efter at de har vist hvordan opgaven også kan udføres!

Udfordringer.....

Et par udfordringer.....

- Lad være med at “tro” så meget - vi skal turde være mere nysggerige.....
- Skab rum for såvel individuel som kollektiv refleksion!
- Kultur og færdigheder formidles ikke via osmose – så vær ambitiøs på det anologe fællesskabs vegne
- I behøver ikke være eksperter, så prøv jer frem.....og hold fokus på ikke kun at snakke om det “trygge”, men også om det vigtige!
- Husk altid at have et billede af din mor på dig....

ALLE
skuffer
over tid.....

Men flertallet skuffer ikke altid – og
der skal ikke så meget til at overraske
som voksen.....

Tak for i dag.....

